

SKOGSSTYRELSENS
PRODUKTER & TJÄNSTER

Naturvärdesinventering för Myrflodammens samfällighetsförening

Myrflodammens samfällighet,
Transtrandsfjällen, Malung-Sälens
kommun

SKOGSSTYRELSEN

Skogsstyrelsens Produkter & tjänster

Skogsstyrelsens Produkter & tjänster är benämningen på Skogsstyrelsens uppdragsverksamhet. Vi är experter inom det skogliga området och erbjuder i dagsläget ett utbud bestående av cirka 40 fasta tjänster, kombinerat med skräddarsydda tjänster utifrån kundernas behov inom hela vårt kompetensområde. Uppdragsverksamheten hålls separerad från myndigheten och är självfinansierande.

Uppdragsgivare

Myrflodammens samfällighetsförening

Tidpunkt för utförd inventering

Juni 2016-September 2017

Inventeringen utförd av

Andreas Öster

Rapporten skriven av

Andreas Öster

Fotograf

Andreas Öster

Ärendenummer

U067069

Innehåll

1	Sammanfattning	5
2	Inledning	6
2.1	Uppdrag	6
2.2	Syfte.....	6
3	Metodik	7
3.1	Naturvärdesinventering enligt svensk standard	7
3.2	Detaljeringsnivå.....	7
3.3	Utförare och kompetens.....	7
3.4	Tidpunkt för flätarbete.....	8
3.5	GIS.....	8
3.6	Miljöpåverkan.....	8
3.7	Förstudie	8
3.8	Fältinventering.....	9
3.9	Naturvärdesbedömning.....	9
3.10	Naturvärdeobjekt	9
3.11	Landskapsobjekt	10
3.12	Övriga områden	10
3.13	Naturvärdesklasser.....	10
3.14	Naturtyper	11
3.15	Artobservationer	11
4	Resultat.....	12
4.1	Allmän beskrivning av inventeringsområdet.....	12
4.2	Regionens naturgeografi	12
4.3	Vegetation.....	12
4.4	Skogstillstånd.....	12
	N1. Naturvärdesobjekt – 13 ha, naturvärdesklass 1	15
	N2. Naturvärdesobjekt – 32 ha, naturvärdesklass 1	19
	N4. Naturvärdesobjekt – 9 ha, naturvärdesklass 2	24
	N5. Naturvärdesobjekt – 6,5 ha, naturvärdesklass 2	27
	N6. Naturvärdesobjekt – 7,6 ha, naturvärdesklass 3	29
	N7. Naturvärdesobjekt – 11,8 ha, naturvärdesklass 3	31
4.5	Formellt skyddade områden	32
4.6	Natura 2000-typer.....	32
4.7	Artfynd.....	32

4.8	Fågelinventering	34
5	Källor och referenser	48

1 Sammanfattning

Skogsstyrelsen har på uppdrag av Myrflodammens samfällighetsförening under juli 2016 och september 2017 genomfört en naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard. Naturvärdesinventeringen utfördes på samfällighetens markinnehav på fastigheten Mornäs 16:2 i Malung – Sälens kommun.

Den här rapporten innehåller resultat från naturvärdesinventering på fältnivå med detaljeringsgraden medel. Rapporten innehåller naturvärden kopplade till skog samt en fågelinventering. Dessutom ingår ett tillägg utanför svensk standard med rekommendationer och förslag som kan utföras för att utveckla områdets naturvärden.

Mornäs 16:2 är en 122 hektar stor fastighet som ligger vid den västra foten av Flatfjället. Ca 86 hektar består av fjällnära skog. En majoritet av skogen är äldre och har aldrig kalavverkats och har mer eller mindre höga naturvärden kopplad till skoglig kontinuitet. Övrig mark är myrmark ca 15 hektar, tomter, vatten samt vägar.

Naturvärdesinventeringen visar att det finns sju naturvärdesobjekt. Rapporten ger skötsel förslag för att dels främja naturvärdena men också friluftsvärdena då området används frekvent för naturrekreation.

2 Inledning

2.1 Uppdrag

Skogsstyrelsen har på uppdrag av Myrflodammens samfällighet utfört en naturvärdesinventering enligt svensk standard med avseende på skogliga naturvärden samt en fågelinventering. Inventeringsområdet är Mornäs 16:2. Inventeringsområdet omfattar ca 122 hektar.

Översiktskarta över inventeringsområdet för Mornäs 16:2. Skala ca 1:10 000. Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet 109/2037.

2.2 Syfte

Syftet med naturvärdesinventeringen är att enligt svensk standard identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och naturvärdes bedöma dessa.

Dessutom ingår förslag om hur påverkan på naturvärdena kan minskas. Alla våra åtgärdsförslag, bedömningar av exploateringskänslighet eller bedömningar av framtida naturvärde görs som ett separat tillägg utanför naturvärdesinventering enligt svensk standard.

3 Metodik

3.1 Naturvärdesinventering enligt svensk standard

Skogsstyrelsens naturvärdesinventering sker enligt en metodik som är fastställd av Swedish Standards Institute (SIS) och som beskrivs i – ”Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning”, svensk standard SS 199 000:2014. ”Teknisk rapport SIS-TR 199 001” kompletterar standarden och fungerar som stöd vid genomförande av NVI.

Naturvärdesinventeringen omfattar identifiering av geografiska områden av positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse.

Följande moment ingår i naturvärdesinventering på fältnivå:

- Förstudie med identifiering av potentiella naturvärdesobjekt och beskrivning av inventeringsområdet
- Fältninventering, avgränsning och beskrivning av naturvärdesobjekt
- Bedömning av naturvärdesobjektens naturvärde i olika naturvärdesklasser
- Fältninventering, identifiering, avgränsning och beskrivning av eventuella landskapsobjekt
- Rapportering

Naturvärdesinventeringen kombinerar en sammanställning av befintliga kunskapsunderlag med inventering i fält. Bedömningen av områdets naturvärden grundar sig därför både på tidigare kända uppgifter och på nya uppgifter från denna fältninventering.

3.2 Detaljeringsnivå

Naturvärdesinventeringen utförd med detaljeringsgrad översikt. Det innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet är en yta av 1 ha eller mer eller ett linjeformat objekt med en längd av 100 m eller mer samt en bredd av 2 m eller mer.

Alla geografiska områden av positiv betydelse för biologisk mångfald ner till minsta obligatoriska karteringsenhet redovisades som naturvärdesobjekt. Även naturvärdesobjekt från tidigare utförda relevanta inventeringar avgränsades oavsett storlek. I de fall vi upptäckte mindre objekt i fält som kunde redovisas utan avsevärt merarbete, så redovisades dessa också. Vid fältninventeringen noterade vi dessutom Natura 2000-naturtyper som överstiger minsta obligatoriska karteringsenhet.

3.3 Utförare och kompetens

Andreas Öster har utfört naturvärdesinventeringen (förstudie, fältninventering, naturvärdesbedömning och rapportering).]

Våra minimikrav för inventerare är högskoleexamen inom skog eller biologi eller motsvarande grundutbildning utan högskolestatus, högskoleutbildning i ämnet naturvårdsbiologi minst 15 högskolepoäng (HP) eller motsvarande utbildning utan högskolepoäng, Skogsstyrelsens grundkurs i nyckelbiotopinventeringsmetodik, Skogsstyrelsens utbildning i signalartskännedom, genomförande av klassificering, avgränsning och registrering av minst fem nyckelbiotoper av skiftande karaktär under handledning, deltagande i kalibreringsövning för nyckelbiotoper i fält varje kalenderår, Skogsstyrelsens utbildning i naturvärdesinventering enligt svensk standard samt relevant artkunskap. Dessutom krävs erfarenhet av liknande uppdrag eller genomförande med handledning av annan erfaren inventerare.

Andreas Öster uppfyller ovanstående krav samt har kunskap och erfarenhet av relevant kunskapsunderlag. Han har förmåga att göra naturvärdesbedömningar och avgränsningar, att finna och identifiera relevanta naturvårdsarter samt biotopkvaliteter av betydelse för biologisk mångfald i de naturtyper som naturvärdesinventeringen avser.

3.4 Tidpunkt för flätarbete

Fältinventeringen utfördes under juni 2016 samt september 2017.

3.5 GIS

Med hjälp av GIS redovisades geografiska avgränsningar för inventeringsområdet, naturvärdesobjekt och landskapsobjekt samt även objektens nummer (identiteter). Vi använder koordinatsystemet SWEREF99.

3.6 Miljöpåverkan

Vid naturvärdesinventering sker miljöpåverkan främst i form av transporter. Inför varje naturvärdesinventering gör Skogsstyrelsen en planering i syfte att minimera transportsträckan genom att i möjligaste mån använda lokalt placerad personal. Transportslag och bränsleslag övervägs i syfte att minimera förbrukningen av fossila bränslen.

3.7 Förstudie

Naturvärdesinventeringen inleddes med kartstudier över inventeringsområdet för att hitta de, ur naturvärdessynpunkt, mest intressanta områdena. Skogsstyrelsen har för sina kartstudier tillgång till ett gediget GIS-baserat material med kartor, flygfoton, satellitbilder, skogsdata och olika typer av inventeringar utförda av Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen samt ideella organisationer. De tidigare kända värden som kontrollerades särskilt var bl.a. följande:

- Nyckelbiotoper och områden med naturvärden
- Våtmarker med naturvärden
- Sumpskogar
- Flora- och faunafynd
- Vattendrag med flodpärlmussla

- Formellt skyddade områden som naturvårdsavtal, biotopskydd, naturreservat och nationalparker
- Områden som planeras få formellt skydd
- Natura 2000-områden
- Riksintressen för naturvård eller kulturmiljövård

3.8 Fältinventering

Ortofoton och satellitbilder användes som underlag vid fältinventeringen. Den omfattade samtliga potentiella naturvärdesobjekt som identifierades vid förarbetet. Utföraren genomskötte dessutom inventeringsområdet efter ytterligare naturvärdesobjekt. Varje del av inventeringsområdet besöktes på plats utom områden som lätt kunde överblickas och bedömas på håll eller i aktuella flygbilder och som uppenbart saknade positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. föryngringsytor (hyggen).

Utföraren använde den utrustning och de hjälpmedel som var nödvändiga för att identifiera, avgränsa, naturvärdes bedöma och dokumentera naturvärdesobjekt samt landskapsobjekt.

Varje naturvärdesobjekt dokumenterades i normalfallet med representativt foto eller film.

3.9 Naturvärdesbedömning

I samband med fältinventeringen utfördes en naturvärdesbedömning. Den innebär en bedömning av ett geografiskt områdes betydelse för biologisk mångfald. Art och biotop användes som bedömningsgrunder.

Bedömningsgrunden art omfattar naturvårdsarter (skyddade arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter och signalarter) och artrikedom. Då används arter som vi har noterat i fält samt uppgifter om tidigare fynd som fortfarande kan finnas kvar.

Bedömningsgrunden biotop omfattar två aspekter; biotopkvalitet samt sällsynthet och hot. Med biotopkvalitet avses allt det som formar en biotop eller en livsmiljö (utom naturvårdsarter och artrikedom, däremot hanteras nyckelarter som en biotopkvalitet). Viktiga biotopkvaliteter som tillmäts betydelse är naturlighet, processer och störningsregimer, strukturer, element, kontinuitet, naturgivna förutsättningar, förekomst av nyckelarter, läge, storlek och form.

3.10 Naturvärdeobjekt

Naturvärdesobjekten utgörs, i de flesta fall, av en sammanhängande yta med en dominerande naturtyp. Olika biotoper kan finnas inom en naturtyp. Ett naturvärdesobjekt kan, utöver den dominerande naturtypen, innehålla mindre ytor som tillhör andra naturtyper. Naturvärdesobjektet tilldelas slutligen en naturvärdesklass.

3.11 Landskapsobjekt

Landskapsobjekt kompletterar naturvärdesobjekt och innebär att naturvärden av landskapsekologisk karaktär redovisas som geografiska områden.

Landskapsobjekt har identifierats och avgränsats

- när landskapets positiva betydelse för biologisk mångfald uppenbart är större eller av annan karaktär än de ingående naturvärdesobjektens betydelse
- när de ingående naturvärdesobjekten tillsammans ger förutsättningar för naturvårdsarter som är knutna till ett landskap med en kombination av olika naturtyper snarare än till enskilda naturtyper
- när områden utanför naturvärdesobjekten tillsammans med de ingående naturvärdesobjekten skapar en helhet som har positiv betydelse för biologisk mångfald

Landskapsobjekten har inte tilldelats en naturvärdesklass.

3.12 Övriga områden

Övriga områden är benämningen på de ytor som inte avgränsats som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt på aktuell nivå och detaljeringsgrad. De omfattar områden med lågt naturvärde och områden som har positiv betydelse för biologisk mångfald, men som till ytan är för små för att rimligen kunna identifieras.

3.13 Naturvärdesklasser

Naturvärdesbedömningen resulterar antingen i att objektet har lågt naturvärde eller hamnar i någon av naturvärdesklasserna 1, 2 och 3.

Områden med låga naturvärden har inte använts vid avgränsningen av naturvärdesobjekt. Naturvärdesklass 4 används enbart om det har beställts som ett tillägg.

- **Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1**
Störst positiv betydelse för biologisk mångfald. Varje område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
- **Högt naturvärde – naturvärdesklass 2**
Stor positiv betydelse för biologisk mångfald. Varje område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3**
Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald. Ett område av en viss

naturtyp med naturvärdesklass 3 behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men bedöms vara av särskild betydelse för att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4**
Viss positiv betydelse för biologisk mångfald. Ett område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

3.14 Naturtyper

Under fältarbetet har identifierade biotoper grupperats i ett antal naturtyper. Skogsstyrelsen har, som stöd vid naturvärdesbedömning och beskrivning av olika naturtyper, använt ”Teknisk rapport SIS-TR 199 001”.

3.15 Artobservationer

Vi har registrerat fynd av naturvårdsarter i Artportalen samt redovisar dem även under ”Resultat”.

Benämningen av arter följer så långt det är möjligt Dyntaxa.

4 Resultat

4.1 Allmän beskrivning av inventeringsområdet

Inventeringsområdet är kuperat och består av en mosaik av skogsmark, myrar och vattendrag. Det som kännetecknar trakten och området är närheten till fjället och ett utsatt läge för väder och vind. Skogen på fastigheten är av stor majoritet äldre skog med låg bonitet. Mycket av skogen är väldigt gles och högst upp i terrängen definieras den som fjällbjörkskog som övergår till kalvfjäll. Även om något kalvfjäll inte återfinns inom fastigheten. Det finns ett stort antal fritidshus inom fastigheten. Även en mindre (1.1 ha) skidbacke finns i anslutning till fritidshuset. Större delen av området utnyttjas för friluftsliv och skidåkning. Området har god konnektivitet med det omgivande landskapet, som har en liknande mosaikartad struktur.

4.2 Regionens naturgeografi

Området tillhör den naturgeografiska regionen ”Dalarnas och Härjedalens näringsfattiga område”. Den naturgeografiska regionen kännetecknas av mineralfattiga jordarter, hög till mycket hög andel myrar och flacka platåer. Området präglas av ett kontinentalt klimat med små nederbördsmängder. Lav tallskogar är vanliga.

Landskapet präglas av Transtrandsfjällen med sina närapå kala toppar, Flatfjället som ligger närmast är 900 m.ö.h. Fjällsidorna är beklädda med granskog på nordost sidorna och mer tallskog på västsidorna. Trädgränsen består av glasbjörk och gran i de flesta fallen. Skiftet Mornäs 16:2 ligger som lägst på 690 m.ö.h. och som högst på 780 m.ö.h. Västerdalälven öster om inventeringsområdet ligger på drygt 360 m.ö.h.

Inventeringsområdet domineras av torv och moränmark. Berggrunden består av näringsfattig dalasandsten. I det omgivande landskapet finns inga större brukade odlingsmarker.

Inventeringsområdet avvattnas genom ett antal mindre bäckar och diken som alla ansluter till Stora Tandån som senare mynnar i Klarälven.

4.3 Vegetation

Skogsmarkens vegetation är till övervägande del av ljung och blåbärstyp. De fattigare myrarnas vegetation består huvudsakligen av vitmossa *Sphagnum sp.*

4.4 Skogstillstånd

Skogen i det inventerade området ägs av Myrflodammens Samfällighetsförening. En majoritet av skogen är inte påverkat av modernt skogsbruk även om mindre områden med yngre skog finns.

Alla skogarna har dimensionsavverkats någon gång under 1860 till början på 1900 talet då de grövsta träden avverkades och kördes med häst till Stöakanal i Norge och flottades därifrån söder ut i Klarälven. Dock var detta ingrepp förhållandevis försiktigt och man kan hitta flera träd som är över 400 år och en majoritet av träden är över 200 år vilket betyder att skogen aldrig har varit kalavverkad. Skogen har historiskt präglats av lågintensiva skogsbränder och troligen inträffade den sista branden i området år 1968. Vissa levande träd bär idag spår av bränder och mer eller mindre brandljud finns att skåda på gamla tallar. Innan dess brann skogen i Transtrandsfjällen med ca 100–150 års mellanrum vilket stämmer överens med de dendrokronologiska kors dateringar som utförts i Fulufjället. Skogen har också formats av skogsbyte av kor och getter från någon av de fåbodar som fanns i området, gissningsvis från Gusjösåtern eller Syndalen. Störningarna i kombination med låg bonitet och kärvt klimatläge gör att dessa skogar historiskt har varit mycket glesa men befinner sig idag i en igenväxningsfas, dels blir skogen och markskiktet tätare men skogen avancerar också upp på fjället. Under 1960 talet var några gynnsamma somrar då enskilda individer lyckades att etablera sig uppe på kalfjället. Idag är trädförnyring mycket vanligt på kalfjället och på sikt kommer större delen av Sälenfjällens kalfjäll vara trädbevuxna.

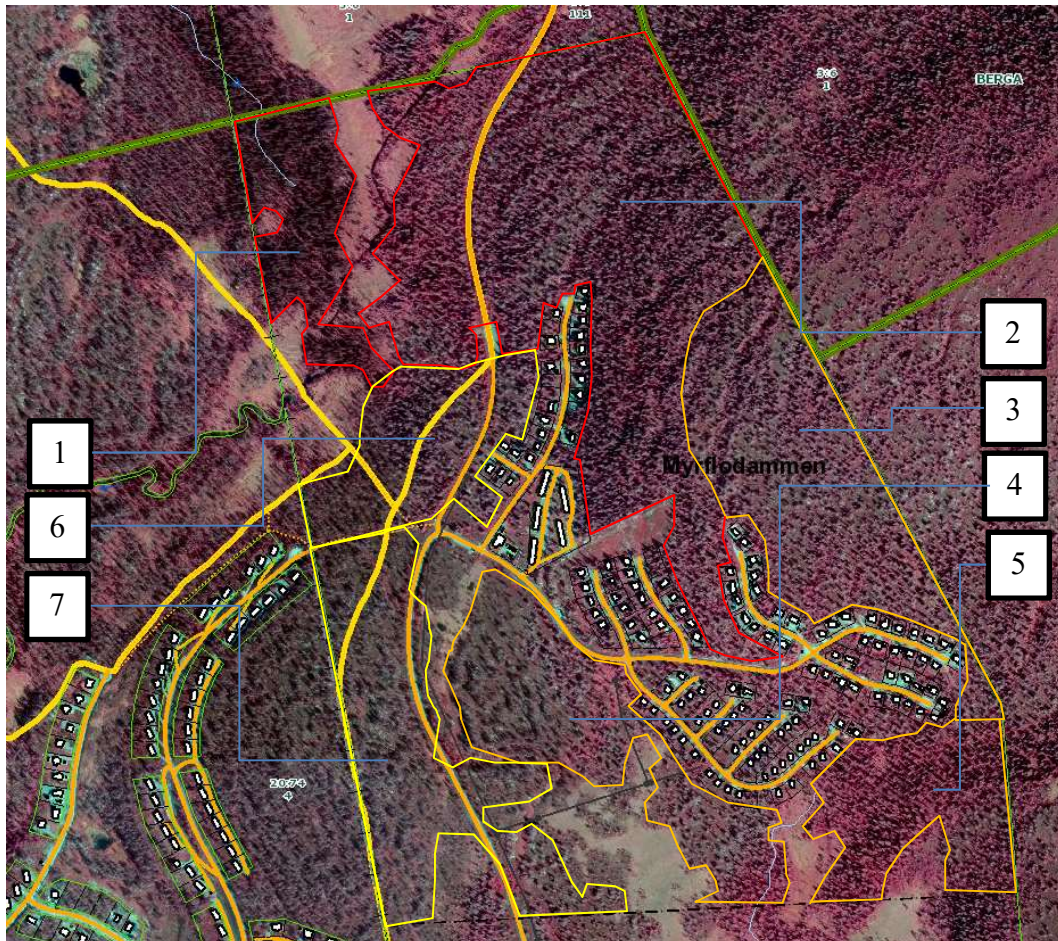
Skogarna domineras av tall *Pinus sylvestris* och gran *Picea abies*. Det finns även en del områden med barrblandskog och glasbjörk *Betula pubescens* och dvärgbjörk *Betula nana* finns, speciellt närmast vattendragen och nära fjällgränsen. Längs bäckar förekommer en del gråal *Alnus incana*. I skogen förekommer enstaka sälgar *Salix caprea*, rönnar *Sorbus aucuparia* och aspar *Populus tremula*. Enstaka enar *Juniperus communis* finns och signalerar att skogarna alltid har varit glesa och öppna. Troligen finns vide *Salix sp* inom fastigheten men detta påträffades inte under inventeringen.

Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

Naturvärdesinventeringen resulterade i sju identifierade naturvärdesobjekt.

En översiktlig karta samt tabell över naturvärdesobjekten och landskapsobjekten visas. Sedan följer en detaljerad beskrivning. Dessutom presenteras förslag på hur bestånden kan förvaltas.

Översiktskarta över naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Skala ca 1:100 00. Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet 109/2037. rött = naturvärdesobjekt klass 1, orange = naturvärdesobjekt klass 2, gult = naturvärdesobjekt klass 3.

Tabell 1. Sammanfattning av naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

Objekt nr	Naturvärdesklass	Beskrivning	Åtgärdsförslag	Areal (ha)	X-koordinat	Y-koordinat
					Koordinatsystem: SWEREF99	
N1.	1	Nyckelbiotop med granskog innehållande en rik och känslig kryptogamflora	Ingen åtgärd	5,9	6787079	393376
N2.	1	Nyckelbiotop med barrblandskog med skoglig kontinuitet o brandhistorik.	Ingen åtgärd	32	6787057	393779

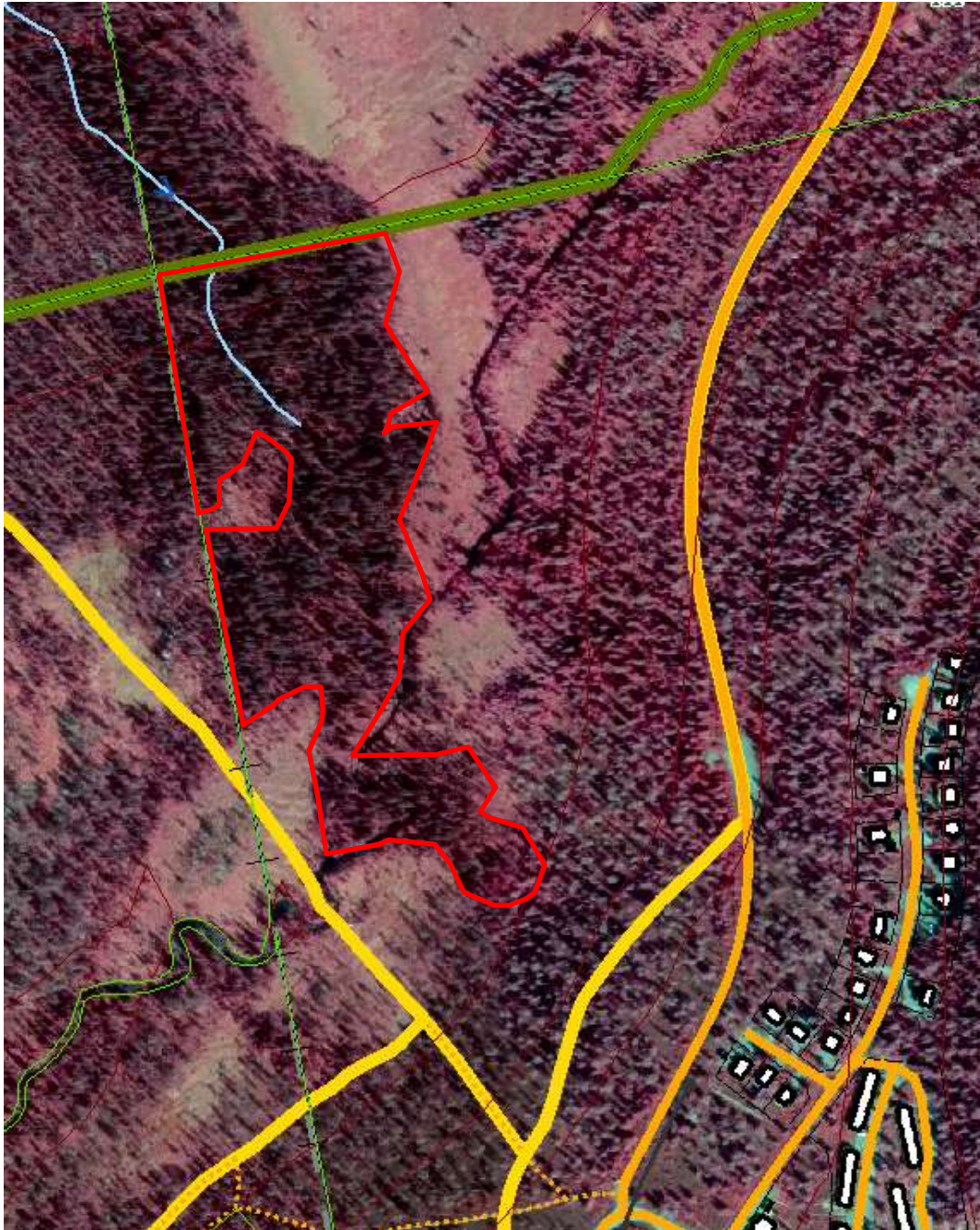
Objekt nr	Naturvärdesklass	Beskrivning	Åtgärdsförslag	Areal (ha)	X-koordinat	Y-koordinat
					Koordinatsystem: SWEREF99	
N3.	2	Objekt med naturvärde enligt Skogsstyrelsens klassificering. Fjällskog. Låg bonitet	Ingen åtgärd	13	6786618	394191
N4.	2	Objekt med naturvärde med gles gammal tallskog med brandhistorik.	Ingen åtgärd	9	6786199	393835
N5.	2	Nyckelbiotop. Äldre grandminerad kontinuitetsskog	Ingen åtgärd	6,5	6786108	394415
N6.	3	Objekt med naturvärde med gles gammal tallskog med brandhistorik	Naturvårdsbränning	7,6	6786654	393522
N7.	3	Objekt med naturvärde med gles gammal tallskog med brandhistorik	Ingen åtgärd	11,8	6786088	393517

N1. Naturvärdesobjekt – 13 ha, naturvärdesklass 1

Nyckelbiotop som består av grandminerad kontinuitetsskog som genomkorsas av Kruggbäcken samt Stora Tandån. Skogen har mycket höga naturvärden kopplad till kontinuitet av granskog. Granen är mycket gammal och beståndsåldern är över 200 år. Genom skogen rinner den opåverkade Kruggbäcken som bitvis översilar skogsmarken och generellt bidrar till att höja luftfuktigheten i skogen. Skogen har

hög koncentration naturliga strukturer som rötbrutna träd, liggande och stående död ved samt spridning i ålder och dimension på träden.

Karta över naturvärdesobjekt N1. Skala ca 1:5 000. Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet 109/2037.

N1, fotot taget mot N. Koordinat 6787074, 393345. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen.

N1. Naturtyp

Skog och träd.

N1. Biotop/er

Västlig taiga.

N1. Naturvärdeklass

Klass 1 – högt naturvärde. Motiveringen är att objektet är en nyckelbiotop med grandominerat trädskikt och en rik kryptogamflora. Skogen ligger i direkt anslutning till ”Norra Transtrandsfjällens naturreservat.”

N1. Naturvårdsarter

I de äldre granarna finns rikligt med garnlav, flera med apothecier (fruktkroppar) vilket man endast finner i mycket gynnsamma lägen. På gamla granar hittades gammelgranskål *Pseudographis pinicola*. På döda stående granar hittades rikligt med granticka *Phellinus chrysoloma* och trådticka *Climacocystis borealis*. Mellan rotbenen på en granstubbe hittades den mycket sällsynta skuggnålen *Chaenotheca sphaerocephala*. På en murken björkstubbe hittades brunpudrad knappåslav *Chaenotheca gracillima*. På liggande död ved hittades vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum* och Kötticka *Leptoporus mollis*. På flera granar hittades ringhack efter den tretåige hackspetten *Picoides tridactylus* och detta objekt kan mycket väl husera ett revir med häckning. Denna skog är en mycket viktig skog för skogsfåglar så som mesar, hackspettar men används också av lavskrika.

N1. Tidigare inventeringar

Området har tidigare delvis klassats som nyckelbiotop och frivilligt avsatts som en avsättning. En notering om storskogsbrukets f.d. nyckelbiotoper finns. Området är 1995 flygbild tolkat som trolig sumpskog av Skogsvårdsstyrelsen. Området är utpekad av Länsstyrelsen Dalarna som: "Myrar mellan Flatfjället och lägerdalsfjället – område med höga naturvärden". 2004 pekades området också ut av Länsstyrelsen Dalarna som "Naturvärden kända av Lst" grovt inventerat.

N1. Åtgärdsförslag

Nyckelbiotopen och dess naturvärden är kopplade till granens relativt stabila internklimat och dess successioner. Bäckan skapar också viktiga strukturer, bland annat tidvis svämmad död ved men också översvämning. Området gynnas av fri utveckling och tänkbara hot mot naturvärdena skulle tex kunna vara skoterled eller dämning av bäcken.

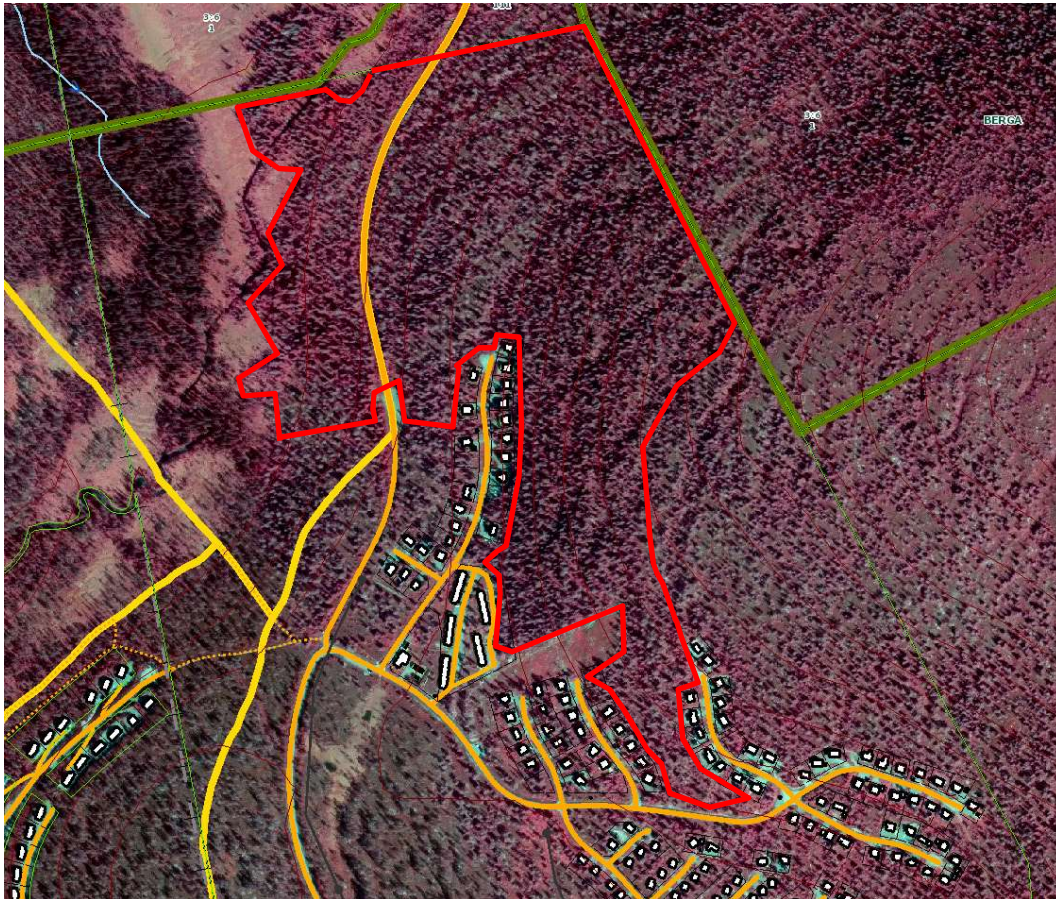
N1. Övrigt

Denna skog har högsta naturvärdesklass men är också ett mycket fint och lättillgängligt utflyktsmål från stugorna på samfälligheten. Området inbjuder till mycket fina naturupplevelser och information om detta bör kunna ges till delägarna. En markerad stig med en förbättrad bro över Stora Tandån bör då anordnas.

N2. Naturvärdesobjekt – 32 ha, naturvärdesklass 1

Nyckelbiotop som består av gles barrblandskog på Flatfjällets NV fot. Skogen gränsar till naturreservatet ”Norra Transtrandsfjällens naturreservat.”

Karta över naturvärdesobjekt N2. Skala ca 1:5 000. Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet 109/2037.

N2, fotot taget mot V. Koordinat 6787022, 393900. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N2. Naturtyp

Skog och träd.

N2. Biotop/er

Västlig taiga.

N2. Naturvärdeklass

Klass 1 – högt naturvärde. Motiveringen är att objektet är en stor nyckelbiotop med naturskog med liten påverkan av skogsbruk och fynd av flera rödlistade arter.

N2. Naturvårdsarter

På gamla levande och döda senvuxna granar hittas flera fynd av violettgrå tagellav *Bryoria nadvornikiana* och gammelgranskål *Pseudographis pinicola*. På flera träd hittas också garnlav *Alectoria sarmentosa*. På gammal död tallved hittades vedflamlav *Ramboldia elabens*, blågrå spiklav *Chaenothecopsis fennica* och vedskivlav *Hertelidea botryosa*. På död granved hittades gränsticka *Phellinus nigrolimitatus*, ullticka *Phellinus ferrugineofuscus* och doftskinn *Cystostereum murrayi*. På sälg hittades stuplav *Nephroma bellum*. I området noterades spillkråka, lavskrika och tretåig hackspett.

N2. Tidigare inventeringar

Området har tidigare delvis klassats som nyckelbiotop av frivilligt avsatts som en avsättning. En notering om storskogsbrukets f.d. nyckelbiotoper finns. Området är utpekad av Länsstyrelsen Dalarna som: "Myrar mellan Flatfjället och lägerdalsfjället – område med höga naturvärden". 2004 pekades området också ut av Länsstyrelsen Dalarna som "Naturvärden kända av Lst" grovt inventerat.

N2. Åtgärdsförslag

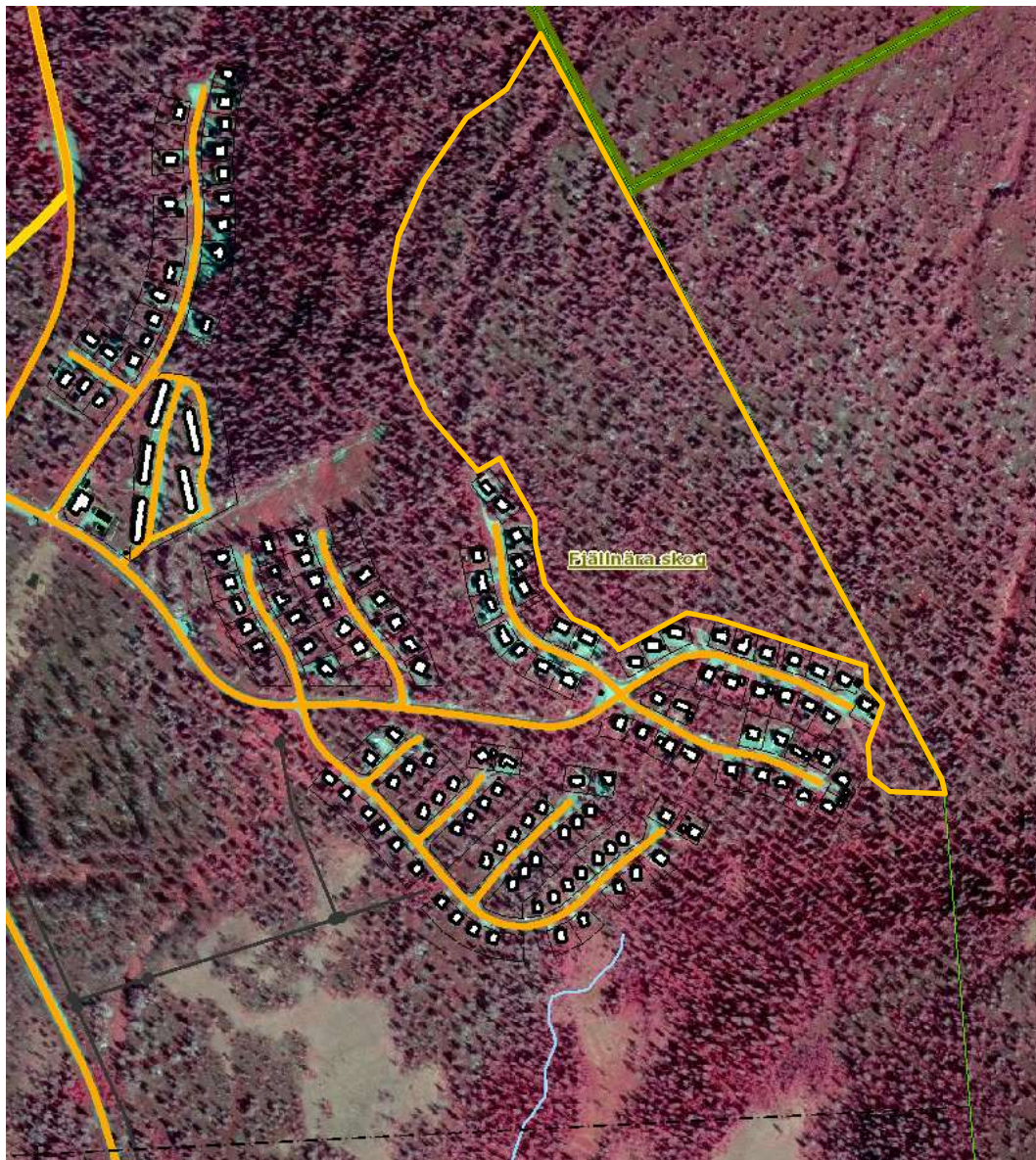
Naturvärdena i beståndet är kopplade till gamla träd och död ved. Viss död ved avverkas och eldas och används som utsmyckning på enstaka gårdar och olämpligheten i detta bör det informeras kring. Det kan anses som att man begår ett artskyddsbrott om man avverkar denna döda ved. Att avverka enstaka yngre träd (under 100 år) har inte samma ekologiska påverkan men är samtidigt inget som gynnar naturvärdena på lång sikt. Området bör lämnas orört. Nere vid Tandån finns en mindre del av objektet och här påträffades också färska bäverspår. En bäverdamm bör betraktas som något positivt för de skogliga naturvärdena på sikt. Regleringen av Stora Tandån är något som kan påverka naturvärdena negativt om det görs på ett dåligt sätt. Yngre skog kring vägen kan avverkas för att främja väggkroppens uttorkning. Om man kan välja att spara något träd i den yngre skogen bör sålg prioriteras. Beståndet bör lämnas för fri utveckling. En utökning av skidbacken skulle kunna innebära stor negativ påverkan av naturvärdena och en eventuell utökning bör göras i samråd med Länsstyrelse för att minimera negativ påverkan.

N2. Övrigt

Inom beståndet löper flera omarkerade välanvända stigar. En borrhad tall var 424 år och grodde med andra ord i slutet på 1500 talet. De äldsta torrakorna i detta område torde ha grott några hundra år tidigare, kanske kring vikingatid. Skapaniamossa (sågskapania) hittades på en stock i direkt anslutning till Stora Tandån och i denna grupp med mossor finns det några mycket hotade och sällsynta arter som inte kan uteslutas att de finns längst med ån eller bäckar.

N3. Naturvärdesobjekt – 13 ha, naturvärdesklass 2

Gles fjällskog på gränsen mot kalfjället. Består av en blandning av fjällbjörk och gran men också visst inslag av tall. Skogen är mycket gles och har låg bonitet. Granen bildar här kloner dvs förökar sig vegetativt. På samma sätt som den världskända varianten på Fulufjället "Old Tjikko" som har daterats till 9500 år gammal.

Karta över naturvärdesobjekt N3. Skala ca 1:5 000. Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet 109/2037.

N3, fotot taget mot O. Koordinat 6786747, 394206. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen.

N3. Naturtyp

Skog och träd.

N3. Biotop/er

Västlig taiga.

N3. Naturvärdeklass

Klass 3 – påtagligt naturvärde. Motiveringen är att objektet är ett objekt med naturvärde enligt Skogsstyrelsens klassificering och att det utgörs av fjällnära skog i övergången mot kalvfjäll. Skogen övergår i impediment och gränsen är flytande. Den låga tillväxten och stora inslag av impediment gör att området inte klassas som nyckelbiotop eftersom de skogsknutna arterna gynnas av mer produktiv skog. Flera grankloner har troligen många tusen års kontinuitet här. Urnlav eftersöktes utan att kunna påträffas.

N3. Naturvårdsarter

Violettgå tagellav *Bryoria nadvornikiana* är bitvis riklig här.

N3. Tidigare inventeringar

En mindre del i den sydvästra delen ingår sedan 1988 i ett vattenskyddsområde med DNR 2004146. Ansvarig myndighet är Malung – Sälens kommun.

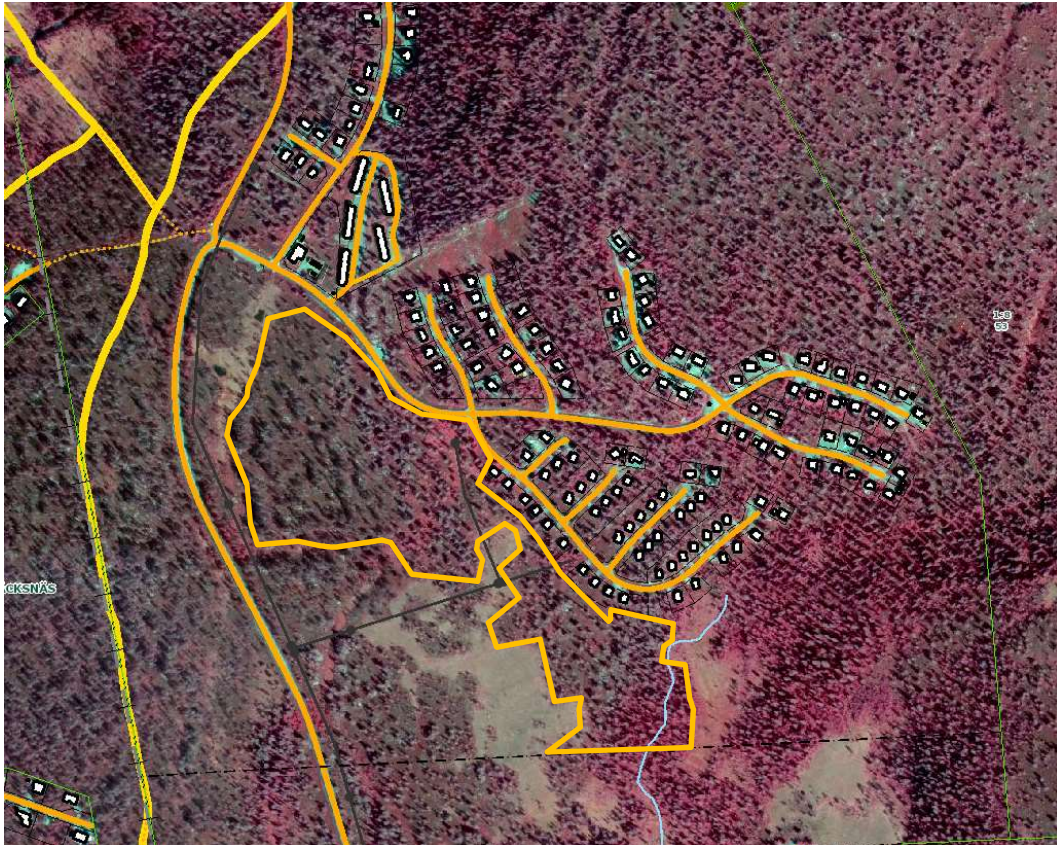

N3. Åtgärdsförslag

Området lämnas för fri utveckling.

N4. Naturvärdesobjekt – 9 ha, naturvärdesklass 2

Bitvis mycket gles gammal tallskog med visst inslag av undertryckt gran i nära anslutning till stugor. En slobod med grusväg har nyligen byggts i den Södra delen. I anslutning till myren i södra delen gjorde två fynd av den fridlysta varglaven som växte på två äldre tall högstubbar.

Karta över naturvärdesobjekt N4. Skala ca 1:5 000. Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet 109/2037.

N4, fotot taget mot NV. Koordinat 6785991, 393905 Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen.

N4. Naturtyp

Skog och träd.

N4. Biotop/er

Västlig taiga.

N4. Naturvärdeklass

Klass 2 – högt naturvärde. Motiveringen är att området utgörs av skog med hög grad av både skoglig kontinuitet, samt visst inslag av mycket gammal brandpräglad död ved. På den mesta av den döda veden påträffades rödlistade arter. Brandhistoriken höjer värdet ytterligare.

N4. Naturvårdsarter

Inom området noterades kolflarnlav *Carbonicola anthracophila*, vedskivlav *Hertelidea botryosa*, vedflamlav *Ramboldia elabens* och varglav *Letharia vulpina*

på gammal stående tallved. På grova lågor gjordes några fynd av nordtagging *Odonticum romellii*.

N4. Tidigare inventeringar

Ingen tidigare inventering är känd i Skogsstyrelsens datasystem.

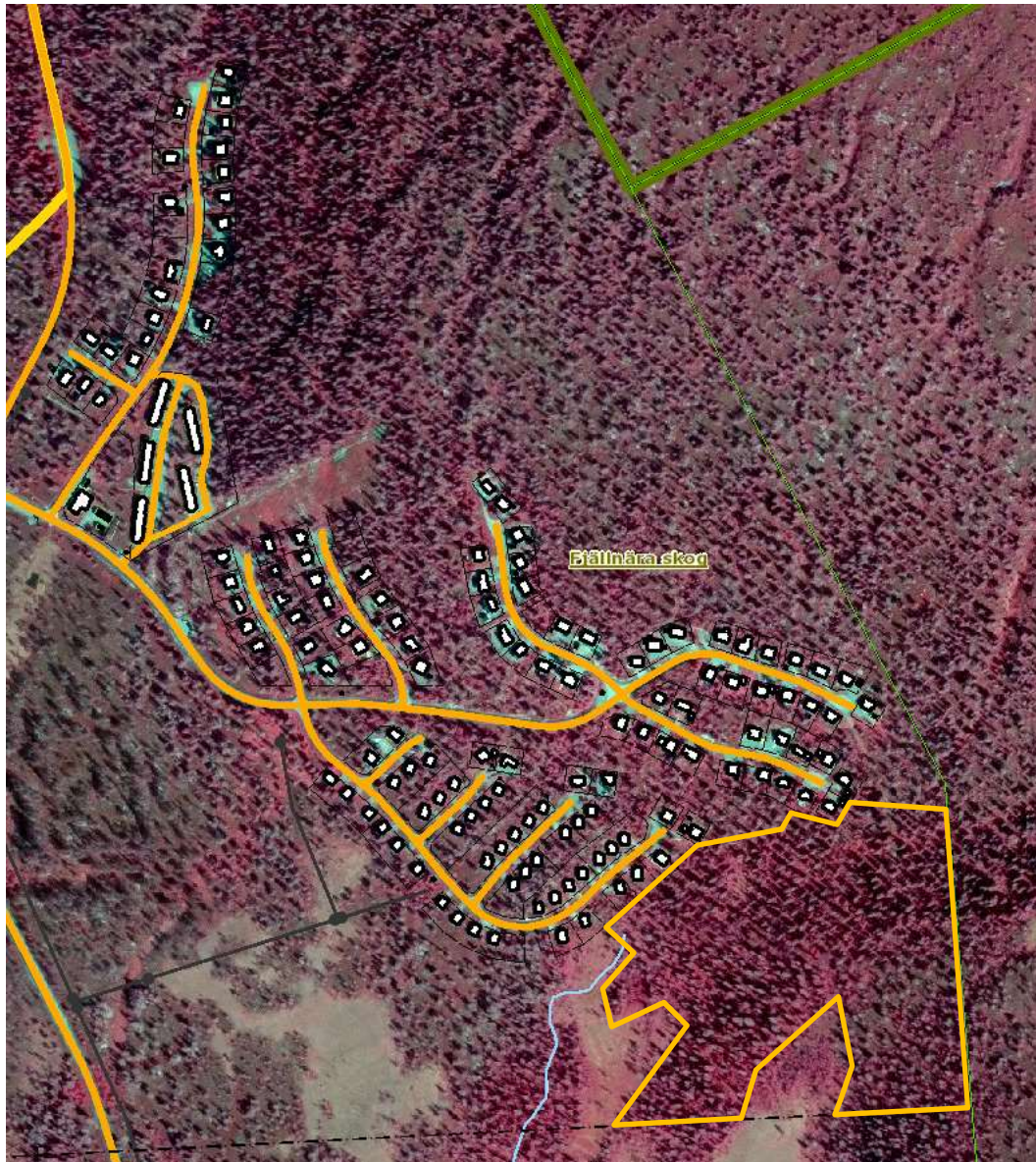
N4. Åtgärdsförslag

Området skulle troligen gynnas av att naturvårdsbrännas men då området gränsar direkt till bebyggelse är detta tekniskt mycket svårt. Ett troligt scenario som kan påverka naturvärdena negativt är vedtäkt i samband med sloboden. Om det inte finns tillgänglig ved vid sloboden är ett vanligt ingrepp att folk tar ved i anslutande skogen. Mycket av den döda ved som finns i anslutning till sloboden har mycket stor vikt för naturvärdena i området så en mycket viktig åtgärd är att se till att det alltid finns tillgänglig ved här. Rutiner för att se till att detta görs på sikt är viktigt att skapa.

N5. Naturvärdesobjekt – 6,5 ha, naturvärdesklass 2

Blandskog med grandominans i svackorna. Skogen har hög frekvens hänglavsdraperade träd och ansluter i väster mot myr. I beståndet finns en enklare väg till vad som troligen är en vattentäcksanläggning.

Karta över naturvärdesobjekt N5. Skala ca 1:5 000. Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet 109/2037.

N5, fotot taget mot SO. Koordinat 6786122, 394342. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen.

N5. Naturtyp

Skog och träd.

N5. Biotop/er

Västlig taiga.

N5. Naturvärdeklass

Klass 2 – påtagligt naturvärde. Området är det som har mest påverkan av äldre skogsbruk men har ändå tydliga naturvärden även om frekvensen sjunker något närmast myren i sydvästra delen. Bitvis har området tydlig nyckelbiotopskvalitet.

N5. Naturvårdsarter

I gamla granar påträffades garnlav och violett gråtagellav *Bryoria nadvornikiana*. På stående döda granar noterades granticka. På stående gammal tallved noterades vedflamlav *Ramboldia elabens*. På liggande död gran påträffades vedticka *Phellinus viticola*.

N5. Tidigare inventeringar

Hela området ingår sedan 1988 i ett vattenskyddsområde med DNR 2004146. Ansvarig myndighet är Malung – Sälens kommun.

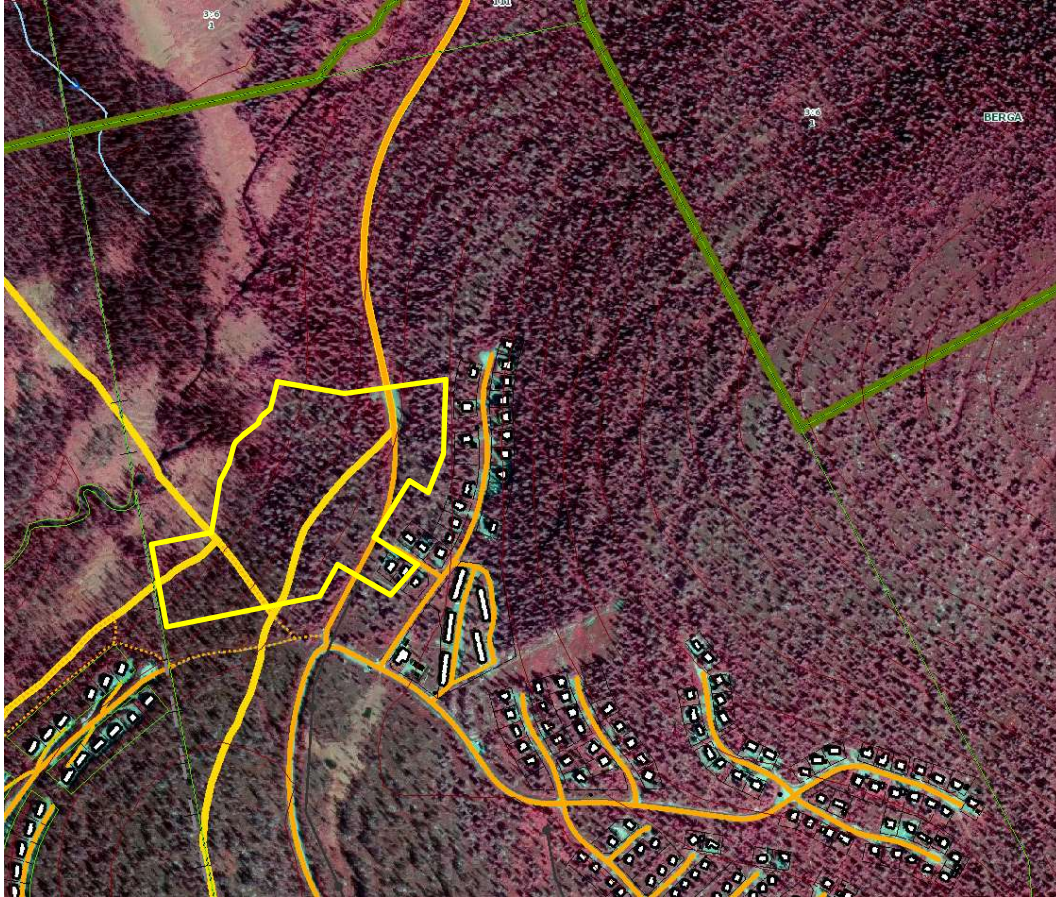
N5. Åtgärdsförslag

Ingen åtgärd.

N6. Naturvärdesobjekt – 7,6 ha, naturvärdesklass 3

Bitvis mycket gles gammal tallskog med skoglig kontinuitet i nära anslutning till stugor. Två markerade vandringsleder löper genom skogen. Skogen är mycket gles och har låg frekvens av både gamla träd och död ved men allt har mycket hög klass.

Karta över naturvärdesobjekt N6. Skala ca 1:5 000. Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet 109/2037.

N6, fotot taget mot NO. Koordinat 6786538, 393393. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen.

N6. Naturtyp

Skog och träd.

N6. Biotop/er

Västlig taiga.

N6. Naturvärdeklass

Klass 2 – högt naturvärde. Motiveringen är att området utgörs av skog med hög grad av både skoglig kontinuitet, samt visst inslag av mycket gammal brandpräglad död ved. På den mesta av den döda veden påträffades rödlistade arter. Brandhistoriken höjer värdet ytterligare.

N6. Naturvårdsarter

På gammal stående död tallved hittades blanksvart spiklav, nästlav *Bryoria furcellata*, vedflamlav *Ramboldia elabens* samt vedskivlav *Hertelidea botryosa*. På liggande död tallved hittades nordtagging *Odonticum romellii*. På liggande död granved hittades doftskinn *Cystostereum murrayi*.

N6. Tidigare inventeringar

Ingen tidigare inventering är känd i Skogsstyrelsens datasystem.

N6. Åtgärdsförslag

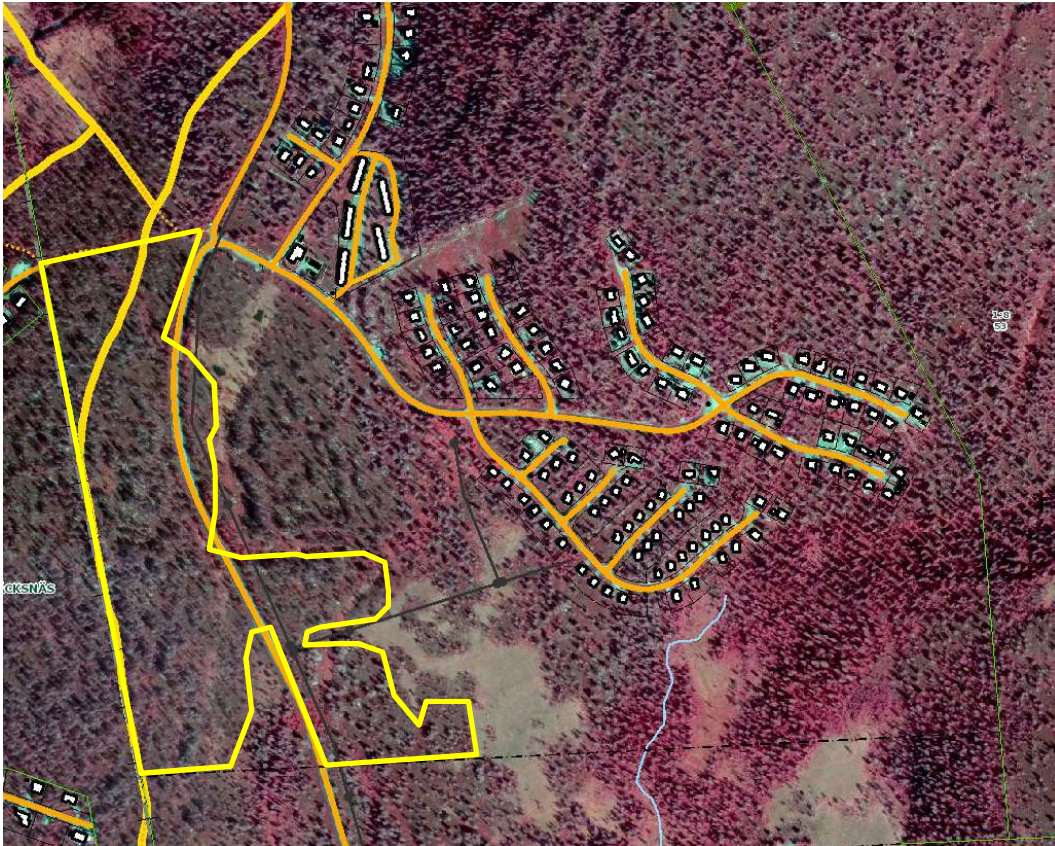
Den låga frekvensen död ved skulle kunna gynnas av att området naturvårdsbrändes på den västra sidan om vägen. Det är en lågintensiv brand som skadar

vissa träd men en majoritet av träden överlever. Bidrag till naturvårdsbränning går att söka via Skogsstyrelsen eller Länsstyrelsen. Kontaktperson för sådana ärenden i Dalarna är Maria Nilsson på Skogsstyrelsen i Älvdalen med telefonnummer 0251597388.

N7. Naturvärdesobjekt – 11,8 ha, naturvärdesklass 3

Bitvis mycket gles gammal tallskog med skoglig kontinuitet.

Karta över naturvärdeobjekt N7. Skala ca 1:5 000. Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet 109/2037.

N7. Naturtyp

Skog och träd.

N7. Biotop/er

Västlig taiga.

N7. Naturvärdeklass

Klass 2 – högt naturvärde. Motiveringen är att objektet utgörs av gles tallskog med lång skoglig kontinuitet. Dock har området mycket låg frekvens rödlistade arter troligen på grund av den låga boniteten.

N7. Naturvårdsarter

Ett fynd av nästlav *Bryoria furcellata* gjordes på en levande tall.

N7. Tidigare inventeringar

Ingen tidigare inventering är känd i Skogsstyrelsens datasystem.

N7. Åtgärdsförslag

Ingen åtgärd

4.5 Formellt skyddade områden

Det finns inga områdesskydd enligt miljöbalken eller naturvårdsavtal inom inventeringsområdet.

Det finns heller inga utpekade Natura 2000-områden inom inventeringsområdet.

Norra Transtrandsfjällens Naturreservat ligger i direkt anslutning norra och östliga delen (gränisar mot avdelning N1 och N2).

4.6 Natura 2000-typer

Följande natura 2000-typer påträffades inom inventeringsområdet:

- Västlig taiga 9010

4.7 Artfynd

Vid naturvärdesinventeringen påträffades ett antal naturvårdsarter (skyddade arter inklusive fridlysta arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter och signalarter).

I tabell 2 redovisas naturvårdsarter som påträffats inom inventeringsområdet.

ansvarsarter) noterade inom inventeringsområdet under inventeringen.

Art	Kategori*	Naturvärdes-objekt	Koordinat	Koordinat
Mossor				
Vedtrappmossa <i>Anastrophyllum hellerianum</i>	NT, S	N1	6787198	393328
Sågskapania <i>Scapania umbrosa</i>	LC	N1	6787238	393506
Lavar				
Skuggnål <i>Chaenotheca sphaerocephala</i>	VU	N1	6787051	393366
Vedflamlav <i>Ramboldia elabens</i>	NT, S	N4	6786233	393750
Vedskivlav <i>Herteliidea botryosa</i>	NT, S	N4	6786243	393790
Kolflamlav <i>Carbonicola anthracophila</i>	NT, S	N4	6786264	393814
Vedflamlav <i>Ramboldia elabens</i>	NT, S	N4	6786261	393815
Vedflamlav <i>Ramboldia elabens</i>	NT, S	N5	6785989	394423

Art	Kategori*	Naturvärdes-objekt	Koordinat	Koordinat
Blågrå spiklav <i>Chaenothecopsis fennica</i>	NT, S	N5	6786016	394463
Vedskivlav <i>Herteliidea botryosa</i>	NT, S	N4	6785987	394045
Violettgå tagellav <i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT, S	N2	6786974	394003
Violettgå tagellav <i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT, S	N2	6786938	393984
Violettgå tagellav <i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT, S	N2	6786837	393981
Vedflamlav <i>Ramboldia elabens</i>	NT, S	N2	6786802	393981
Vedskivlav <i>Herteliidea botryosa</i>	NT, S	N2	6786736	393949
Violettgå tagellav <i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT, S	N2	6786702	393959
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N2	6786702	393959
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N2	6786682	393952
Violettgå tagellav <i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT, S	N2	6786643	393959
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N2	6786611	393945
Varglav <i>Letharia vulpina</i>	NT, S , § 8	N4	6786074	393947
Varglav <i>Letharia vulpina</i>	NT, S , § 8	N4	6786040	393959
Blanksvarv spiklav <i>Calicium denigratum</i>	NT, S	N6	6786568	393454
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N1	6787260	393495
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N1	6787251	393559
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N1	6787251	393629
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N1	6787257	393588
Brundpudrad knappåslav <i>Chaenotheca gracillima</i>	NT, S	N1	6787016	393394
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N1	6786897	393412
Vitmosslav <i>Imadophila ericetorum</i>	LC, S	N6	6786712	393504
Vedflamlav <i>Ramboldia elabens</i>	NT, S	N6	6786695	393533
Vedskivlav <i>Herteliidea botryosa</i>	NT, S	N6	6786703	393537
Violettgå tagellav <i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT, S	N5	6786121	394463
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N5	6786121	394463
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N1	6787205	393361
Nästlav <i>Bryoria furcellata</i>	LC, S	N6	6786537	393473
Stuplav <i>Nephroma bellum</i>	LC, S	N2	6787138	393816
Vedskivlav <i>Herteliidea botryosa</i>	NT, S	N2	6787044	394009
Vedflamlav <i>Ramboldia elabens</i>	NT, S	N2	6787044	394009
Blågrå spiklav <i>Chaenothecopsis fennica</i>	NT, S	N2	6787044	394009
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N1	6787178	393330
Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S	N5	6786174	394458
Svamp				
Granticka <i>Phellinus chrysoloma</i>	NT, S	N1	6787040	393368
Granticka <i>Phellinus chrysoloma</i>	NT, S	N1	6787040	393357
Trådticka <i>Climacocystis borealis</i>	LC, S	N1	6787060	393364

Art	Kategori*	Naturvärdes-objekt	Koordinat	Koordinat
Granticka <i>Phellinus chrysoloma</i>	NT, S	N1	6787174	393289
Granticka <i>Phellinus chrysoloma</i>	NT, S	N1	6787187	393330
Gammelgranskål <i>Pseudographis pinicola</i>	NT, S	N1	6787178	393330
Ullticka <i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	NT, S	N1	6787233	393506
Gränsticka <i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT, S	N2	6787251	393544
Gammelgranskål <i>Pseudographis pinicola</i>	NT, S	N2	6787246	393557
Kötticka <i>Leptoporus mollis</i>	NT, S	N1	6786858	393394
Granticka <i>Phellinus chrysoloma</i>	NT, S	N1	6786827	393421
Doftskinn <i>Cystostereum murrayi</i>	NT, S	N6	6786745	393498
Granticka <i>Phellinus chrysoloma</i>	NT, S	N5	6786174	394458
Doftskinn <i>Cystostereum murrayi</i>	NT, S	N2	6787062	394021
Granticka <i>Phellinus chrysoloma</i>	NT, S	N5	6786123	394467
Vedticka <i>Phellinus viticola</i>	LC, S	N4	6786011	394482
Vedticka <i>Phellinus viticola</i>	LC, S	N4	6786011	394065
Nordtagging <i>Odonticum romellii</i>	NT, S	N4	6786239	393712
Nordtagging <i>Odonticum romellii</i>	NT, S	N4	6786227	393728
Nordtagging <i>Odonticum romellii</i>	NT, S	N4	6786503	393423
Gränsticka <i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT, S	N2	6786983	394012
Nordtagging	NT, S	N6	6786279	393808
Gammelgranskål <i>Pseudographis pinicola</i>	NT, S	N1	6786897	393412
Insekter				
Fåglar				
Tretåig hackspett <i>Picoides tridactylus</i>	NT, S	N1	6787220	393480
Tretåighackspett <i>Picoides tridactylus</i>	NT, S	N1	6787189	393333

* Skyddade arter anges som (S) fridlyst, siffran efter syftar på olika paragrafer i artskyddsförordningen, (H) Habitattdirektivet, siffran syftar på olika bilagor i direktivet. Hotkategori anges för rödlistade arter: (RE) Försvunnen (i regionalt perspektiv), (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar; (NT) Missgynnad och (DD) Kunskapsbrist (Gärdenfors, U. (Ed.). 2010). S anger att arten använts som signalart i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (Nitare, J. (ed.) 2010). AoB anger att arten använts som signalart i Ångs- och betesmarksinventeringen. ÅGP anger att arten omfattas av ett åtgärdsprogram. Typiska arter anges som (T). Ansvarsarter anges (A). Arter som saknar beteckning har av utföraren bedömts som naturvårdsintressanta. Där ingen referens anges i kommentaren svarar utförare för artuppgiften. Koordinat anges i SWEREF99.

4.8 Fågelinventering

Traktens fågelfauna domineras av utbredda och allmänna fåglar men höjdläget och lokaliseringen i nordvästra Dalarna gör att inslaget är tydligt av arter som har sin huvudutbredning i det nordliga barrskogsbältet, t.ex. småspov, dalripa, lavskrika och bergfink. Ett tiotal arter rovfåglar finns häckande i denna del av Dalarnas län (Svensson m.fl. 1999). Artportalen och Artdatabankens fyndregister, i kombination med samtal med lokala ornitologer, visar att kungsörn, ormvråk, fjällvråk, sparvhök och duvhök säkert eller troligen förekommer regelbundet i trakten. Enstaka fynd av bivråk, lärkfalk och stenfalk visar att även dessa kan förekomma, förmodligen också blå kärnhök. Inga kända förekomster av pilgrimsfalk finns inom en mils radie och inga äldre förekomster är heller kända här (B. Dahlén och B. Johansson). Området kring Sälenfjället hyser ett tämligen gott bestånd av kungsörn och genom tidigare inventeringar är minst tre örnrevir kända i olika riktningar inom en radie av tio km (B. Dahlén). Inga kända uppgifter om häckningar av havsörn finns i trakten. Icke-häckande kungsörnar passera genom inventeringsområdet ibland, främst under sträcktid.

Av ugglorna bedöms minst sex arter säkert eller troligen häcka i omgivningarna: sparvuggla, pärluggla, slaguggla, hornuggla, jorduggla och hökuggla (Svensson m.fl. 1999). Av dessa är jorduggla rödlistad medan samtliga utom hornuggla är utpekade av fågeldirektivet. Endast ett fåtal ugglefynd finns dock inrapporterade. Vintern 2016 uppehöll sig en berguv i området som senare hittades utmärkt och fick avlivas. Tretåig hackspett finns i flera av Sälenfjällets skogar.

Trakten runt inventeringsområdet har fasta populationer av alla skogslandets fyra skogshöns: tjäder, orre, järpe och dalripa (Svensson m.fl. 1999, egna observationer). Tjäder, orre och järpe är alla utpekade i EU:s Fågeldirektiv men de är inte rödlistade i Sverige och har under de senaste åren ökat signifikant på nationell nivå (Lindström m.fl. 2010). I norra delen av Dalarna har skogshönsen goda stammar och den årliga avskjutningen är betydande för tjäder, orre och dalripa.

I området finns flera värdefulla myrar. Förekommande arter på myrar i närheten är t.ex. ljunpipare, gluttsnäppa, grönbena, enkelbeckasin, småspov och gulärta. (Svensson m.fl. 1999, B. Dahlén muntl.). De små delvis skogbeklädda våtmarkerna i närområdet är troligen inte särskilt fågelrika. I traktens vattendrag förekommer troligen häckande strömstare och forsärta.

Fågelinventering inom Mornäs 16:2

Följande fåglar noterades mellan 2016 och 2017 av Andreas Öster inom inventeringsområdet.

Art
Bergfink
Björktrast
Bofink

Buskskvätta
Dubbeltrast
Grönsiska
Gök
Korp
Kråka
Kungsfågel
Lövsångare
Rödvingetrast
Småspov
Taltrast
Trädpiplärka
Ängspiplärka
Tornseglare
Svarthätta
Tretåighackspett
Lavskrika
Gulärla
Domherre
Gluttsnäppa
Ljungpipare
Pärluggla
Stjärtmes
Strömstare
Spillkråka

Diskussion fåglar:

Området kring Myrflodammens samfällighet är ett relativt intressant område för boreala fåglar. Närheten till sjön Myrflodammen, Flatfjällets fjällhed, myrarna kring Myrflodammen och Syndalen samt större sammanhängande områden med naturskog ger goda förutsättningar för fina häckmiljöer för ett brett spektrum av boreala fåglar. Tex har Flatfjället stora häckningar av småspov, ljunpipare, gluttsnäppa och ängspiålrka. I området födosöker regelbundet kungsörn. Visserligen ligger de finare områdena utanför inventeringsområdet men området ingår i det habitat fåglarna använder för att klara av sitt liv. Intressanta noteringen inom samfälligheten är de av tretåig hackspett som har viktiga områden lämpliga för häckning i både N1, N2 samt N5. Spår noterades i dessa avdelningar så fågeln finns med säkerhet i området. Dessa miljöer är också viktiga miljöer och har potential för häckning av lavskrika. Denna typ av miljö ger också goda förutsättningar för en lång rad andra fåglar. Årligen brukar spelande pärluggla rapporteras från området så även 2016 och 2017 och som de hålhäckare de är finns det flera fina torrakor i området lämpliga för häckning. Dessa hålträd används säkert också av tornseglare. Kring ån och bäcken förekommer både strömstare och forsärla. Något som brukar uppskattas av semestrande fågelskådare. Förslag på anpassningar samfälligheten skulle kunna göra för att främja fåglar är att undvika störande projekt under den mest känsliga perioden för störningskänsliga fåglar under perioden januari-början på juli. Vidare skulle man kunna ordna en mer seriös fågelmatning med späck och frön för att tex hjälpa lavskrikan. Att sätta upp större holkar lämplig för pärluggla skulle också vara bra. Ett bra område att sätta holkar i och ha fågelmatning på är i anslutning till N2, förslagsvis vid skidbacken.

5 Bilder

N4, bild av tallstubbe med den fridlysta varglaven. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen.

N1, Gränsticka på liggande död granved. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen.

N1, Äldre grandominerad naturskog. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N1, tidvis svämmad död ved vid Stora Tandån, substrat för krävande kryptogamer. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N1, ringhack efter tretåig hackspett. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N1, Äldre grannaturskog. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N5, Granticka. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N2, äldre brandljud i tallhögstubbe. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N4, Fint timrad gapsjul s.k. Slogbod med biologiskt värdefull död ved i anslutning. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N2, Violettgrå tagellav på torr gren av gammal gran. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N2, Grov senvuxen död granved, mycket viktigt substrat för kryptogamer. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N2, Doftskinn på grov död granved. Foto: Andreas Öster, Skogsstyrelsen

N6, Död tallhögstubbe med två invallningar efter brand s.k. brandljud. Foto:
Andreas Öster, Skogsstyrelsen

6 Källor och referenser

Personliga kontakter:

Dahlén, Börje, Projekt Kungsörn i Dalarna

Johansson, Birger, ornitolog och viltspårare

Litteratur:

ArtDatabanken 2013: *Naturvårdsarter*. ArtDatabanken Rapport 14.

ArtDatabanken, SLU.

ArtDatabankens Artportal - www.artportalen.se

ArtDatabankens Dyntaxa: www.slu.se

ArtDatabankens Trädportal - www.tradportalen.se

Gärdenfors, U. (Ed.). 2010: *Rödlistade arter i Sverige 2010. The 2010 Red List of Swedish Species*. ArtDatabanken, SLU.

Hallingbäck, T. 1995: *Ekologisk katalog över lavar*. ArtDatabanken, SLU.

Hallingbäck, T. 1996: *Ekologisk katalog över mossor*. ArtDatabanken, SLU.

Hallingbäck, T. & Aronsson, G. (Eds.) 1998: *Ekologisk katalog över storsvampar och myxomyceter*. ArtDatabanken, SLU.

Karström, M. 1993: *Indikatorarter som biologisk inventeringsmetod*. In *“Indikatorarter för identifiering av naturskogar i Norrbotten [Indicator species as a biological inventory method]*. In “G. A. Olsson & M. Gransberg, (Eds.), *Indicator species for the identification of natural forests in the province of Norrbotten, Sweden.*” pp 19-96. Swedish Environmental Protection Agency Report 4276.

Lindström, Å., Green, M., & Ottvall, R. 2010. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling -Årsrapport för 2009. Biologiska institutionen, Lunds universitet. Lund 2010.

Länsstyrelsernas GIS-tjänster.

Löfroth, M. 1997: *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket 2008: *Arter och naturtyper i habitatdirektivet – tillståndet i Sverige 2007*.

Naturvårdsverket 2011: *Svenska tolkningar Natura 2000 naturtyper: Skogar 9010-91F0*.

Nitare, J. (ed.) 2010: *Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer*. 4:e rev uppl. Skogsstyrelsen.

Nordiska ministerrådet (1984), *Naturgeografisk regionindelning av Norden*, Liber distribution.

- Påhlsson, L. 1998: *Vegetationstyper i Norden*. TemaNord 1998.510.
- Skogens Pärlor och Skogens Källa - www.skogsstyrelsen.se
- Skogsstyrelsen, 2001, *Skogsbilvägar*, Skogsstyrelsen, Rapport 81.
- Skogsstyrelsen 2013: *Handbok för inventering av nyckelbiotoper*. Skogsstyrelsen.
- Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. Svensk fågelatlas. Vår Fågelvärld, supplement 31, Stockholm.
- Sveriges geologiska undersökning, SGU - www.sgu.se
- Swedish Standards Institute (SIS), 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning, SS 199000:2014.
- Swedish Standards Institute (SIS), 2014: Teknisk rapport SIS-TR 199001.

Vi finns nära dig!

Skogsstyrelsen erbjuder ett brett utbud av produkter och tjänster inom det skogliga området. Vi har kontor över hela landet, vilket gör att vi alltid finns nära dig med en mycket god lokal kännedom. Som kund hos oss kan du alltid känna dig trygg eftersom vi är opartiska och inte drivs av ett vinstintresse.

För mer information

Ring 020-35 90 00

besök oss på www.skogsstyrelsen.se/produkter

eller maila oss på produkter@skogsstyrelsen.se